Ն 7163 1898 ՓԵՏՐՎԱՐ 28 ՇՈՒՐԱՆ ԻՐԹԷՍԻ 39ԻՆԱՅ ԱՄԻՍ ١٣١٥ ՇԱՒՎԱԼ ١٩ Ն 7163

40 ԹՈՒՄԱՆ

Մանզումայի Էֆքիար

40 ԹՈՒՄԱՆ

Սահիպի Իմբիեազ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ք. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մարդաս վէ իտարէհանէսի 117
Շիշլի Թեադրոխանէ ճատտէսինտէ

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Chichli, Grand'Rue de
Kiathané N° 117

مطبعه وادارەخانەسی
شیشلیده کاغدخانه جاده‌سنده واقع ١١٧
نومرولی محله

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
قروبت پانوسیان

Սահմանագրութիւն տարեկան 60 մաշ.
Խաբար յօլ իշին ..... 60 »
Ճ.էր ։ բոլոր ասք իւ կիտէն. 60 »

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիդ Սրբազան հաղրէթլէրի՝ բէֆազաթընտա Բաղ. Փողով ազասընտան Բաթրիգխանէ գաբուքէհեամը Տ. Ներսէսեան Տիգրան էֆ. պուլունուզու հալտէ, էվվէյքի կիւն Ատլիեէ վէ Մէզահիպ նազրը Ապտիւր Բահման բաշա Յազրէթլէրինի ղիեարէթ իթտիկի կիպի, Ներատան տա եինէ գաբուքէհեասըյլա պիրլիքտէ Զապթիեէ նէզարէթինէ պիլազիմէ, նազրը Շէֆիգ պէյ էֆ. հազրէթլէրիյլէ միւլազաթ իթմիշ տիր։

* * *

Գեր. Արիստակէս Ծ. Վարդ. Վանքեան կէտիկ-բաշա քիլիսէյինէ քարոզիչ թային օլունմուշ վէ կէչէն բազար կիւնիւնտէն միֆթահ վազիֆէ պաշլամըշ տիր։

* * *

Մոսկուայէն հետեւեալը կը գրեն մեզ յունվար 26 թուով.

Թիֆլիսի թերթերը իրենց վերջին թիւերուն մէջ Պոլսոյ լրագիրներէն հետեւեալ հատուածը արտատպած էին։

«Ռուսահայ Ժամհարեան Իսահակ աղա, որուն մահը ծանուցինք, Մարաշի Մանկանոցին ի նպաստ երեք տարուան համար սահմանած տարեկան 360ական ոսկիէն զատ 240ական ոսկի եւս երեք տարուան համար ուրիշ գաւառի Մանկանոցներու սահմանած է, որով երեք տարուան համար համագումար 1800 ոսկիի գումար մը Ս. Պատրիարք Հօր տրամադրութեան տակ դրած է։»

Չը գիտեմ որ լրագիրը տուած այս լուրը, բայց գիտեմ որ այդ գումարը տուող Իսահակ Ժամհարեանը ողջ է և հոս կը բնակի։ Մեռնող Իսահակ Ժամհարեանը 85ամեայ ազնիւ ծերունի մը էր, հայր ծանօթ Ժամհարեան եղբայրներու։ Յովհաննէս, Իսահակ, Նիկողոս, Աղեքսանդր և Աթանաս հինգ եղբայր են. Աղեքսանդր կը բնակի ի Շուշի, միւս չորսը ի Մոսկուա են և Ժամհարեան եղբարք անուամբ դրամատուն մը ունին։ Ասոնք են Ս. Պատրիարք Հօր տրամադրութեան ներքեւ 1800 ոսկի դնող ները։

Այս տեղեկութիւնը կուտամ Ձեզ, որպէս զի եթէ կարելի է հրատարակելով ուղղէք վերոյիշեալ սխալ լուրերը։

Տարակոյս չունիմ որ ամէն Հայ չատ գոհ կ'ըլլայ լսելով որ որբերու հայր հանդիսացող Ժամհարեան եղբայրներէն Իսահակը մեռած չէ, կապրի։

(Ճէրիտէի Շարդիեէ)

* * *

Թեքայի Հոժդոդ մահքէմէսիի անդամ և Թուրք Խորհրդ. Ատենապետ Ունճեան Մարդար էֆէնտիի ընդ Օրիորդ Ֆուշիկ Բէյհանեանի Պաակի հանդէսը Հինգշաբթի օր կատարուեցաւ։ Բոր բնակարանին մէջ, կնքահայրութեամբ Վսեմ. Ունճեան Աբիկ էֆէնտիի։

(Ծաղիկ)

ԹԷՎՖԻՀԱԹ

Ատանա վիլայէթի վալիկինէ՝ Նուրբաի տէվլէթ թէպզիմաթ սահրէսի ազասընտան Ղահրի բաշա հազրէթլէրինէ։

Պասրա վիլայէթի վալիկինէ՝ Տիեարպէքիր վալիի սապրդը ենիս բաշա հազրէթլէրինէ։

Մինթէֆիք սանճաղը միւթէսարրֆլըղընա՝ Ֆիզան միւթէսարրֆլըղընտան միւսթէֆի Էնվէր բաշա թային։

Ճէմիլէթիրուսումիէ ազալըղը՝ Նուրբաի տէվլէթ ազասընտան մէրհում աղա Հիւսէյին բաշազատէ Շէվքէթ բաշա հազրէթլէրինէ թէֆվիզ պույրուլմուշ։

Պաղտատ վիլայէթինտէ Հիլէ գազասը գալմագամլըղը՝ Հումգալմագամը Էսպագը Զիւհտի պէյէ թէֆվիզ, վէ միւմայիլէյհին եէմին ըհտի ալէլուսուլ իճրա գըլընմըշ տիր։

* * *

Թէլէկրաֆ վէ Բոսթա նէզարէթի մուավինի Հոնէ էֆ.էֆ բիւթպէի սանիեէ սընըֆը միւթէմայիզ թէվճիհ։

Մաաշ վէ մուխասէսաթը՝ միւնհալ վուգուինտէ վէրիլմէք իւզրէ Հրֆգ իւսսրհէի ումումիեէ միւֆէթթիշի մրրիլիվա Բաբիմ, վէ Հրֆգ իւս Սրհէ գումիսիոնու ազասընտան մրրիլիվա Նաֆիզ բաշալար հազարաթընրն էօհտէլէրինէ ֆէրիգիք բիւթպէի ռէֆիասը։

Եավերանը հազրէթի Շէհրիեարիտէն միրալայ Քէմալէտտին վէ իւչիւնճիւ տարիէի պէյէտիեէ սրհիեէ ըհտի միրալայ Սիւլէյման պէյլերին պիրէր տէրէճէ թէրֆիի (լիվալըգ) իճրա պույրուլմուշ տիր։

* * *

ՆԸՇԱՆ

Թաշլըճատաքի Ավթրիա ասքէրի գումանտանը միրիլիվա մարէշալ Տօսթէնիցահա Զնճի, վէ Ալմանիա տէվլէթի ֆէխիմէսի թէպասընտան վէ Դրիւպ ֆապրիգասը վէքիլէրինտին Մ. Գոֆմանա Յիւնճիւ բիւթպէտէն Օսմանի նիշանը զիյշանլարը իհսան պույրուլմուշ տուր։

* * *

ՄԻՏԱԼԵՌ

Հիլալը Ահմէր հէյեէթի բէիս վէքիլի աթուֆ. Նուբեան Յովհաննէս էֆ. հազրէթլէրինէ ալթուն իմթիեազ միտալեասը իհսան պույրուլմուշ տուր։

ՏԱԼԻԽԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԸԳ ԲԷՍՄԻ ԱԼԻՍԻ

Սէլամլըգ բէսմի ալիսի տունքի ճիւմաա կիւնիւ Համիտիեէ ճամիի չէրիֆինտէ իճրա պույրուլմուշ, վէ ազիմէթ ու ավտէթի Շահանէտէ սաֆսէսթէյի սէլամ ու իհթիրամ օլան ասքերի Շահանէ վէ թէպարի սատրզա գուլլարը թարաֆընտան

Փատիշահըմ չօգ եաշա՛ տուայի վաճիգ իլլէտասը պիլէնտի ավազ իլէ իֆա գըլընմըշ տիր։

—Պէլկրատ Օսմանը սէֆարէթի սապրդ պաշ քեաթիպի Մարգարեան Յարութիւն էֆ.էէ Սրբոպիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան էկլ Պլան նիշանընըն օֆիսիէլիք բիւթպէսի վէրիլմիշ տիր։ Պու նիշան՝ բէք նատիր վէ անճագ մուհիմ խըտմէթլէրէ մուգապիլ վէրիլիր։

—Դոսօվա վիլայէթինտէ խանէլերինտէ սիլահ վէ սաիր էշեաի մուզիրբէ գուհուր իտէն էշխասա միւթէալլիգ էվրագը թահգըգը նա մէմուր օլան վէ Սաատէտտին բաշա իլէ Վօյո գումանտանը էնվէր բաշատան վէ տիկէր զապիթլէր տէն թէշքիլ օլունան գումիսիոնա 300տէն զիեատէ իթհամամէ թէսլիմ իտիլմիշ տիր։ Գումիսիոն՝ վազիֆէսինի իճրասընա տէվամ իթմէքտէ տիր։

—Էսկի վէ եէնի թարիքլարը հանկըսընըն գուլլանըլմասը տահա միւնասիպ օլաճաղը՝ Շուբաի տէվլէթճէ թահրիր միւզաքէրէեէ ալընմըշ օլուպ, եադընտա գալթի պիր գարար վէրիլէճէք իմիշ։

—Պիլճիւմլէ թայրա մէմուրլարընըն պիլա միւսաատ մէրքէզի մէմուրիեէթլէրինտէն հիշ պիր թարաֆա կիթմէմէլէրի, վէ մէշրու մաազէրէթլէրի թասդիգ իտիլէնլէրին տախի խաքիբաի Շահանէեէ արզ օլունաճաղը իշիտիլմիշ տիր։

—Սէլանիք վէ Իւսկիւպտէքի եէնի Սրբոպ գումսօլոսլարընըն պէրաթլարը Պապը Ալիտէն վէրիլմիշ տիր։

—Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Դանպոն՝ էվվէլքի ադշամ պիր զիեաֆէթ վէրիպ, իշպու զիեաֆէթտէ սէֆիրլէրտէն էքսէրիսի հազրը պուլունմուշտար տրը։

—Իեանէ սէրկիսինէ մախսուս օլարագ պու քէրրէ բոսթախանէտէ գուլլանըլան պաշգա թարզտա եէնի բոսթա բուլլարը իհտասընա գորար վէրիլիպ, պունլարընն թաղը՝ Տիւեունը Ումումիեէնին՝ տամղա բուլլարընը պասդրբտրդը մաթպաաեա իհալէ իտիլմէք միւնասիպ կէօրիւլմիւշ, վէ օ սուրէթլէ պիրան էվվէլ թաղ իտիլմէսի իեանէ սէրկիսի գումիսիոնուլա Տիւեունը Ումումիեէ պէյինտէ գարարլաշտրըլմըշ տրը։ Պու եէնի բուլլար 15 կիւն գատար բոսթախանէլերճէ սարֆ օլունուպ, կէրէք մէքթուպլարա եաբըշարբրլան վէ կէրէք գումէքսիօնճուլարը թարաֆընտան սաթըն ալընաճագ օլան բուլլարընն հասրլաթը՝ մէզքիւր սէրկիեէ վարիատթ օլաճագ, վէ սարֆընա թախսիս օլունան կիւնլէրին խիթամընտա մէզքիւր բուլլար բոսթախանէլերճէ գուլլանըլմաեաճագ տրը։

Շիմտիքի հալտէ 5, 2 վէ 1 ղրուշլուգ բուլլարընն գալըպլարը թանզիմ օլունարաղ, նէֆիս ուսուրէթտէ պասըլմաեա պաշլանմըշ տրը։

—Զօճուգ խասթալըգլարընն թէտավիսի իշին թէէսսիս օլունաճաղընը պունտան ագաէմեազը. ղըմըզ խասթախանէ՝ Ֆէրիքէօյիւնտէ ֆէբրահ պիր մահէլլտէ ինչա իտիլէճէք, վէ զաեէթ մուհթաղամ օլան պու խասթախանէնին ինչաաթ մէսարիֆի ճէպի Հիւմաեունտան թէսվիեէ վէ իհսան պուլուլաճագ տրը։ Մէզքիւր խասթախանէ իշին իգթիզա իտէճէք ալէաթ վէ էտէվաթը ճէտիտէ՝ Ալմանիատան կէթիրիլմիշ տիր։

—Իզմիրտէքի խըտմէթ զազէթասընտա օգունտուզունա կէօրէ, աղ վազըթտան պէրու Տէրիսաատէթ իլէ Իզմիր արասընտա էմանէթճիլիք իտէն Շիւքրի էֆէնտի՝ չու սոն հաֆթալար զարֆընտա պազը քիմէանէլերին էմանէթ բարալարընը ալտըղը հալտէ, եէրինէ վերմէտիկի կիպի, սահիպլերինէ տէ կէրի վերմէմէքտէ, վէ ալէագատարլար թարաֆընտան էվինտէն արանտըգտա՝ պազէն Տէրիսաատէթտէ վէ պազէն տէ թաշրատա օյտուղու ճէվապը ալընմագտա իմիշ։

—Ախիրէն թամիրաթը խիթամ պուլան Իտարէի Մախսուսէնին Հասան բաշա վաքօրընն գրուազէօր հայինէ իֆրաղը իշին իճապ իտէն ամէլիաթըն իճրա օլունտուղու իշիտիլմիշ տիր։

—Տէրիսաատէթտէ պուլունան Ատաբազարը գալմագամը Նիզհէթ բաշա հազրէթլէրի էվվէլքի կիւն մահէլլի մէմուրիեէթինէ ազիմէթ իթմիշ տիր։

—Ֆիւսթ Պիզմարգ նամ ճէսիմ վաքօր բէք չօգ եօլճուլարը հավի օլարագ, լիմանըմըզտա պէքլէնմէքտէ տիր։

—Տէբիսատէթտէ պիր Հապէշ մասլահաթ կիւզարլըղը վէ Հապէշ ճէմաաթը լուհանիէէսի թէշքիլի խուսուսընա իրատէի սէնիէ շէրէֆսատը պուլրուլմուշ տուր։

—Զըգան ճումաա իրթէսի ագշամը Ռուսիա սէֆիրի՝ մապէյնի Հիմաեունա ազիմէթլէ, սուրէթի զալրը բէսմիէէտէ հուզուրը հազրէթի Ռատիշահիէ գապուլ պուլրուլմուշ տուր։

—Պուլկարիսթան բրէնսինին պիր էմրնամէսի մուճիպինճէ, փետրվ. 20տէն իթիբարէն 2 աեա գատար եէնի ասաքիրին թահրիր մուտմէլէսի խիթամ պուլաճագ. վէ չըգան թահրիրէսնասընա մէէղուն. նէն կիտէնլէր իլէ պէրապէր 19 պին ասքէր թօբլաեապիլէճէք տիր։

—Սըրպիա գրալը սապգը վէ էյնէմմ Սըրպ օրտուսու պաշ գոմանտասը գրալ Միլանա ալթուն իմթիեազ միտալեասը իհսան պուլրուլմուշ տուր։

—Պուլկար էմարէթի՝ մապէյնի Հիմաեունա պաշ քեամիպի թահսին պէյէֆ. հազրէթլէրինէ Սէնթ Ալէքսանտր Նիշանընը պիր գըթա մուրասասալը իթա իթմիշ տիր։

—Թէսալիատա պազը ճինանէթլէր վուգուի բիվանէթ օլունտուղունտան, Ինկիլթէրա Մէճլիսի մէպուսանընտան Մ. Վօլկ՝ թահգըգաթ իշին օրաեա կիթմիշ տիր։ Հիքիմէթի մահէլլիեէ՝ իգթիզատէն գօլալըղը միմամիլէյհէ կէսթէրէճէք տիր։

—Նաֆիա նէզարէթի՝ Պալտատա գատար ինշա իտիլէճէք տէմիր եոլ խաթթը մէսէլէսիլէ իշթիղալ իթմէքտէ տիր։

—Իթալիա գրալընը վէլատէ թինէ թէսատիֆ իտէն լուսի մարտ 2 Իթալիա սէֆարէթխանէսինտէ պիր զիեաֆէթ վէ պատէհու պալս վէրիլէճէք տիր։

—Զըգան ճումաա իրթէսի կիւնիւ պիր Ալման վաբօրըյա չէհրիմիզե հիքիմէթի Սէնիէ հիսասընա 40 սանտրգ բէվօլվէր կէթիրիլմիշ տիր։

—Ճէզաիրի Պահրը-Սէֆիտ սուլարընտա տահմա կէզմէք իւզրէ մագամը Սէրասքէրիտէն կէօրիլէն լիւզումիւզէրինէ պիր սէֆինէ թախսիս օլունմուշ օլուպ, մէզքիւր սէֆինէնին լէվազիմաթընը թէտարիքի իշին Պահրիէ նէզարէթինտէն Պապը Այիէ միւրաճաաթ վուգու պուլմուշ տուր։

Ճէզաիրի Պահրը – Սէֆիտատէքի պազը իսթիհքեամլարընը թէֆթիշի իշին Թօրխանէի ամիրէտէն տահի պիր գօմիսիօն կէօնտէրիլէճէք տիր։

—Եունան գրալընը էյիլէյմէսինտէն տօլաեը չըգան բազար Պէյօղլունտա Այի-Թրիատա քիլիսէսինտէ օգունան թէչէքքիւր տուասընտա՝ Ռուսիա, Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա, Ալմանիա Ավսթրիա, Իթալիա, Իսբանիա, Հօլանտա, Ռումանիա, Սըրպիա, Փարատաղ սէֆիրլէրի վէ Պուլկար մասլահաթ կիւզարը հազըր պուլունմուշլար տըր. Պէլճիմէ սէֆիրլէր՝ քէնտի պիւեիք մէմուրլարընը պիրլիքտէ կէթիրմիշլէր տիր. Հիքիմէթի Սէնիէ նամընա՝ խարիճիէ նէզարէթի ումուրը թէճճարիէ միւտիրի Սկուրիտի էֆ. վէ Ռումբաթիկի թարաֆընտան վէքիլի Խրիսոսթօմոս էֆ. հազրը պուլունմուշ, վէ քիլիսէտէ՝ սէֆիրլէրէ վէ միւթէպէրանա ալրը պիր եէր թախսիս օլունուպ, խալըբարա տոնաթըլմըշ տըր։

Պէյօղլու բիոգ օքօսու Գարաման կէլի էֆ. Գուտտաը չէրիֆ թագտիս իտէրէք, խիթամընտա՝ հազրը պուլունան իրընճախընճ էհալի՝ «Բատիշահրմ չօգ եաշա՝, եաշասըն գրալ Եօրկիոս, եաշասըն ալիէի գրալիս» Նիտա իթմիշլէր տիր։

Սէֆիրլէր տիշարը չըգտըգլարընտա, քիլիսէ էթրաֆընտա պիրիքէն քիւլլիեէթի էհալի թարաֆընտան այնի սուրէթլէ ալգըշմըշ, վէ Ռուսիա սէֆիրի «եաշասըն Զար» Նիտասը իլէ գապուլ օլունմուշ տուր։ Եունան սէֆիրի տախի կէօրիւնուիւկիւնտէ, «զիթօ» սէտալարը իլէ չէտիտ ալգըշլար վուգու պուլուպ, վէ սէֆիրի միւշարիէյհ՝ սէֆարէթխանէէ կիրտիկինտէ, սօգագտա պուլունան պիլ ճիւմլէ էհալի թարաֆընտան այնի սուրէթտէ ալգըշլար վուգու պուլմուշ, վէ սէֆարէթխանէ գարուսու էօնիւնտէ տուրմուշ օլան պիր օրքէսթրօ թարաֆընտան Եունանըն միլլի մարշընը թէրէնիմ իթմիշ տիր։

—Թ. Հազրգաթտա օգունմուշ տուր։

Էրմէնի ճէմիյէթի ֆէսատիէսինտէն օլուղու իտտիա գրլընմասընտան տօլաեը ճինանէթլէ միւթթէհիմ օլան Միսաք նամ շախսը ճինանէթ մահքէմէի ալիեէսինտէ իճրա օլունան մուհաքէմէսի նէթիճէսինտէ, մէրգումուն ֆիրլու հարէքէթի՝ իգրարը վէ սաիր էմարաթը գանունիէ իլէ իսպաթ օլունտուղունտան, Գանունը ճէզանը 58ինճի մատտէսի ենին 2ինճի ֆըգրասընա թէվֆիգէն 3 սէնէ միւտտէթլէ քիւրէեէ գոնուլմասընա միւթթէֆիգէն գարար վէրիլմիշ տիր։

—Օթուզ քիշիտէն իպարէթ պիր հայտուտ չէթէսինին՝ Ահեօլու թարաֆընտա թուրթուլարագ Պուրկազ հապսխանէսինէ գօնուլտուգլարը, վէ պու հայտուտլարը պունտան 2 սէնէ ագտէմ վաեա քէօյինտէ պիր քիշիի գաթլ իթտիքլէրի, վէ պունտան մաատա Բօսէ Դասթրօգարիէսինտէ թուզճու Թ. օտօրու էօլտիւրտիւքլէրի, վէ էսկի Բասլը գարիեէսինտէ տախ պիրինին խանէսինէ կիրէրէք, խանէ խալգընա իշքէնճէ իթտիքտէն սոնրա, թախմինա 30 լիրա չալտըղլարը. վէ ախիրէն իքի Անավուտու տախ գաթլ իլէտիքլէրի՝ Սօֆիա դազէթալարընտա օգունմուշ տուր։

—Իգտամտա օգունմուշ տուր։

Կէօնա Վան վէ Պիթլիս վիլաեաթը Շահանէսի տախիլինտէ սաքին էրմէնի ճէմաաթընա մէնսուպ եէրլի էհալիէ ճէպլէրէն Իսլամիէթի գապուլ իթտիրմէք իւզրէ պազը թէչէպտիսաթը իմիլաֆքեարանէտ պուլունուլտուղունա տայիր պիր թազմ պէտխահ ինկ. դազէթալարը թարաֆընտան չըգարըլան ըիվանէթ՝ Նաեէ Ֆրաեէ Բրէսէ վէ Բէչթէր Լօյտ դազէթաները թարաֆընտան սուրէթի գաթիեէտէ թէքզիպ իտիլմիշ տիր։

—Քէպալիք Իգտամըն պէեանընա կէօրէ, Բարիստէ նէշր օլունան Նոր դազէթասը՝ վիճուտի օլմաեան Բէթբէսպուրկ մուխպիրի նամընա դարազքեարանէ պիր մէքթուպ տահա ուլտուրարագ, տէվլէթի Օսմանիէ վէ պախտուսասաքիրի Շահանէ հազգընտա է. տէպ վէ նէգաքէթ խարիճինտէ պիր լիսան գուլլանմըշ տըր։ Նօրուն գավրինճէ, Թէսալիատաքի ասաքիրի Օսմանիէ՝ օրա էհալիսի հազգընտա Գրունը Վիսթատա (Միջին Դար) պիլէ կէօրիլմէտիք էգա վէ ճէֆալարը բէվա կէօրմէքտէ, վէ տահմա եէրլիլէրի սոյմագլա մէշղուլ պուլունմագտա իմիշլէր։

Իգտամ ղազէթասը՝ Նօրա ճէվապ վիրէրէք, ասաքիրի Օսմանիէէնին օ կիպի հարէքեաթը իրթիքեապա հիչ պիր վագըթ թէնէզզիլ իթմէտիկինի, վէ պու կիպի ֆէնալըգլարը անճագ էթինիքի էթէրիա նամ Եունան ճէմիեթի ֆէսատիէսինին թէճվիզ իտէճէկինի պէեան իթմիշ. վէ Նօր գազէթասը Ֆրանսատա կէօզիւնիւն էօնիւնտէ եէհուտիլէր տէյհինտէ վուգու պուլան հիճումլէրտէն նի՞չին պահս իթմէեիպ տէ, եալընըզ Եունանլըլար հազգընտա ինսանիէթի կէօսթէրիեօր. եէհուտիլէր տէ՞յիլ մի՝ տէյի սիւալ իթմիշ տիր։

—Վիէննատա նէշր օլունան Նաեէ Ֆրաեէ Բրէսէ դազէթասընը 1898 մարտ 5 թարիխի վէ 12044 նիմէրօլու նիւսխէսինտէ տէրճ օլունան Գօրէսբօնտէնց Գիւրօ թէլէկրաֆ գյումրանիաքընը մարտ 4 թարիխի պիր թէլէկրաֆընտա, Մարմարա տէնիզինտէ քեաին էրտէքտէ Ռում գապրիսթանըյա 2 քիլիսէեէ թէճավուզ իտիլտիկի, վէ պու եիւզտէն պիր միճատէլէ վուգու պուլտուղու պէեան իտիլեօր խսէ տէ, Մալիմաթտա օգունտուղունա կէօրէ, պու պապտէ իճրա օլունան թահգըգաթտա՝ իքի սէրխօշ ատէմին գապրիսթանտա գօեուն օթլատըլար իքէն, թախթատան եաբըլմըշ պիր գաչ խաչլա պիր գաչ ուֆագ աղաճըն գազաէն եէրլէրինտէն չըգտըղը, հաթթա մէզքիւր գապրիսթանտա թաչտան եաբըլմըշ լահտլար (դամբարան) մէվճուտ օլմաեըպ, պախտուսս քիլիսէեէ թէարրուպլա հէր իքի թարաֆ արասընտաքի միճատէլէնին գաթիէն ասու էսասը օլմաեան ղարազքեարանէ չալիալարտան իգարէթ պուլունտուղու անլաշըլմըշ տըր։ Հիքիմէթի մահէլլիեէճէ՝ աղաճլարըն եէրլէրինտէն չըգմասընա սէպէպ օլանլարըն ճէզասը վէրիլմիշ օլմազլա, Մալիմաթ՝ մէզքիւր թէլէկրաֆ գումբանիասընը էվրօբա դազէթալարընա թէպլիղ իթտիկի թէլէկրաֆը սրբֆ պիր պէտխահլըգ օլտուղունու պէեան իլէ, թէքզիպ վէ քէյֆիեէթի թասհիհ իտեեօր։

—Սըրպ վէ Պուլկար հուտուտը իւզէրինտէ քեաին Բիրօթ (Շարքէօյ) չէհրինտէ ասքէր թօպլատըլարընա տաիր զուհուր իտէն պիր չալեանընը քիւլլիէն էսասըզ օլտուղունու Բօլիթիչէ Գօրէսբօնտէնց դազէթասը եազմըշ տըր։

—Զաբչէնպիհ ագշամքի բօսթա իլէ ալընան թան դազէթասընը՝ Ինկիլթէրրա խարիճիէ միւսթէշարը՝ Մէճլիսի մէպուսանտա Շարդ մէսէլէլէրինէ տաիր իրատ իթմիշ օլտուղու պիր նութգտան պահս իտէրէք, եինէ պիր թագրմ թիւրահաթ վէ հէգէեանտա պուլունմուշ օլտուղունու՝ Իգտամ եազըեօր։

ՊԱԼԸՔԷՍԷՐ ԶԷԼԶԷԼԷՍԻ

Պալըքէսէր զէլզէլէսինտէ վուգու պուլան խասարաթը թայեի՝ նի զըմբընտա կէօնտէրիլէն գօմիսիօնը թանզիմ իթտիկի պիր ճէտվէլէ նէքարէն, եալընըզ մէզքիւր գասապատա 1940 խանէ, 14 մաղագա, 13 մէտրէսէ, 2 համմամ վէ 25 ճիվար քէօյլերտէ տէ 925 խանէ քեամիլէն եըգըլմըշ, վէ 46 խանէ, 2 մէտրէսէ, 3 համմամ վէ 4 մէքթէպ գըսմէն եըգըլմըշ տըր։ 1769 էվ. 4 ճամի, 14 խան եաբը եարբեա եըգըլմըշ տըր։

Պալըքէսէրտէ 32 քիշի, վէ 14 քիշի ճիվար քէօյլէրտէ էօլմիւշ, վէ 33 քիշի Պալըքէսէրտէ վէ 20 քիշի ճիվար քէօյլերտէ եարալանմըշ տըր։

Քէօյլերտէ 240 հայվան թէլէֆ օլմուշ տուր։ Խասարաթ 800.000 լիրա գատար թախմին օլունուեօր։ Մէհտէհօր ճիվարընտա 3 մէնպատան սուլար ֆըշգըրմըշ օլուպ, մէնպալարտան պիրի սոնրատան գուրումուշ իսէ տէ, իքիսի էլանագմագտա իմիշ։

Պալըքէսէրտէ չըգան բազար կիճէսի սաաթ 6 պուչուգ վէ 11 բատտէլէրինտէ 2, վէ իրթէսի սաաթ 1, վէ սաաթ 7ենէ եագըն 1 քի ճէման 4 տէֆա թաֆիֆճէ, վէ ճումաա ագշամընտան իրթէսի ագշամընա գատար Պիկատիշտէ 3 տէֆա քէզալիք խաֆիֆճէ զէլզէլէ վուգու պուլմուշ տուր։

Տէնիզլիտէ վուգու պուլան զէլզէլէնին մուճիպ օլտուղու խասարաթի հազգընտա բէյ տէրբէյ մալիմաթ ալընըեօր. Թէլէֆ օլանլարընը ատէտի 4 օլուպ, պիր էրմէնի գարբսընտան մաատա 3 խալամ ամէլէ տէ վար տըր։

Իլք թախմինէ կէօրէ, զէլզէլէնին մուճիպ օլտուղու խասարաթ՝ 4,250.000 ղրուշ բատտէսինտէ օլուպ, չու սուրէթլէ թագսիմ օլունմուշ տուր։ Ֆուգարա էվլէրինին խասարաթը 2 միլեօն ղրուշ, գէնկին էվլերի 1,600.000 ղրուշ, Օսմանը մէքթէպլերի 240.000 ղրշ. Ռում մէքթէպլերի 20.000, էրմէնի մէքթէպլերի 20.000, համմամլար 120.000, ճամի վէ մինարէ 80.000, տիւքքեանլար 173,738 ղրշ. բատտէսինտէ խասարտիտէ օլմուշլար տըր։

Այտըն պէլէտիեէ բէիսի իլէ վիլաեէթ մէքթուպճուսու վէ սաիր մէմուրլար՝ խուսուսի պիր գաթալա մահալլի վագըեա կիտիպ, օրասընը թէֆթիշ իթտիքտէն սոնրա Այտընա ավտէթ իթմիշլէր տիր։

Փետրվարըն 1ինճի կիճէսի Շամատա, 5ինճի կիւնիւ Հալէպտէ վէ վիլաեէթին սաիր մահէլլէրինտէ, վէ 20ինտէն իրթէսի կիւն ագշամա գատար Ղանճէլիտէ 15 տէֆա զէլզէլէլէր հիսս օլունմուշ իսէ տէ, պիր կէօնա գարար խապէրի ալընմամըշ տըր։

ԿԻՐԻՏ

Հանիատան կազբլտրղընա կէօրէ, ասաքիրի Օսմանիեէ իլէ Ինկիլիզ ասաքիրինտէն միւրէքքէպ գօլլար թէշքիլ օլունարագ, ասքէրի գօրտօնլարտա մունթազամտու. բէմտէ թէֆթիշաթ իճրասընա տէվամ իտիլմէսինէ զարար վէրիլմիշ տիր։

Ամիրալլար՝ Կիրիտին ահվալինէ սահիր միւզաքէրաթտա պուլունմուշլար տըր։

Ինկիլիզ ամիրալը՝ ճէվատ բաշա հազրէթլէրիլէ ուզուն միւլազաթ էյլէմիշ տիր։

Պա իրատէի Սէնիէ Կիրիտ իսլամ եէթիմլէրինտէն 200 նէֆէրի՝ Պէյգօզտաքի տէպպաղխանէի ամիրէեէ, վէ 200 նէֆէրի տախի տիքիմխանէեէ զապուլ օլունաճագ տըր։

Տանիմարգանըն Նասիօնալ Թիտէնէ զազէթասընտա օգունտուզունա կէօրէ, Սլմանիա իմբէրաթօրու՝ Տանիմարգա վէլիի ահտընըն իքինճի մախտումը վէ բրէնտը Կալըն քէրիմէսի բրէնսէս Մատուն զէվճի բրէնս Շաբլըն՝ Կիրիտ վալիլիկիւէ նամզէտլիկինի թէրվիճ իտեճէք իմիշ։

Ավսթրիա տօնանմասընըն Կիրիտ սուլարընտան ավտէթինէ տահիր հէնուզ պիր զարարը զաթի վէրիլմէմիշ իսէ տէ, մէզքիւր տօնան մա իլէ ատատա պուլունան ասաքիրին ազիմէթի իչին, Ավսթրիա-Մաճարիսթան խարիճիւէ նազըրը զօնթ Կօլուխովսքի իլէ պահրիւէ նէզարէթի արասընտա միւզաքէրաթ ճէրէեան իլլէմէքտէ իմիշ։ Գու մէսէլէ թահթը զարարա ալընտըզը հալտէ, քէյֆիեէթ՝ ըսամէն պիւեիւք տէվլէթլէրէ տախի պիլտիրիլեճէք իմիշ։

Հանիատան թալմա եազըլտըզընա կէօրէ, Դանտիատաքի ահվալը էսէֆիչթիմալին խաֆիֆլէտիլմէսի իչին ամիրալլար՝ գօնսօլօսլարընը վէ միրալայ Զէրմսայտըն թավսիեէսի իւզէրինէ, չէհրին խարիճինտէ իքի եէրտէ իքի բազար գուրուլմասընա զարար վէրմիշլէր տիր։ Գու բազարլար հաֆթատա պիր տէֆա զուրուլաճագ, վէ ասքէր թարաֆընտան նէկարէթ ալթընտա պուլունտուրուլաճագ տըր։ Շէհիրտէ ուֆագ թէլէֆ պազը չիչէք խասթալըզընա թութուլանլար կէօրիւնտիկիւ ճիհէթլէ, թէտպիրլէր իմիթիլսազ օլունմուշ տուր։

Կիրիտտէ պուլունան Ռուս ասքէրինին մարտտա կէրիեէ չազբլաճագլարընա տաիր զուհուր իտէն շայիա՝ ռէթրէսպուրկտան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա թէքզիպ օլունուեօր։

Գազը Հանիալլար՝ իքի իթալեան զապիթինի թահգիր իմիշ վէ պէտ մուամէլէտէ պուլունմուշ օլան շախսլարը տերտէսթ իտերէք էվրօրալը ասաքիրի մուհաֆըզաեա թէալիմ իմիշ օլտուգլարընտան, պու միւճրիմլէր Հանիատա մուհաքէմէ իտիլէճէքլէր տիր։

Ախիրէն Կիրիտտէն Իզմիրէ պիր խայրի Իսլամ ֆամիլեասը կէլտիկի՝ մահէլլինտէն իշար իտիլեօր։

Ռուսիանընը Ագտէնիզ ֆիլօսու զօմանտանլըզընա թայեին օլունան գոնթր-ամիրալ Սքրիտլօֆ՝ Ռուսիա իմբէրաթօրունընը պիր մէքթուպը Ադինատա եունան գրալընա թագտիմ իմիշ, վէ Կիրիտէ միւթէվճճիհէն Ադինատան հարէքէթ իլլէմիշ տիր։

Կիրիտտէն չէհրիմիզ Ռում զազէթալարընա եազըլտըզընա կէօրէ, մէզքիւր ատատա սօն տէրէճէ զարուրէթ հիւքմ իմմէքտէ օլուպ, էհալիտէն չօգլար՝ տաղլարա վէ մաղարալարա իլթիճա իտէրէք, օթլաբ վէ Դանտիատան կէօնտէրիլէն իանէլէր իլէ եաչամագտա իմիշլէր։

Կիրիտին չարգ ճիհէթի նահիեէլէրինին ասի խրիսթիեանլարը՝ Սրինալօնկատան Դանտիատա կիտէն պիր Օսմանլը զաեըզընըն իւզէրինէ թիֆէնք աթէշի իթտիքլէրի կիպի, 6 նուֆուսու համիլ պուլունան տիկէր պիր դաեզդ տաշխ ալնի թարիգտէ զայպ ու նապէտիտ օլմուշ օլմազլէ, Դանտիատաքի Ինկիլիզ ասքէրինին գօմանտանը միրալայ Զէրմսայ՝ մէզքիւր գաեզդ արամագ իւզրէ պիր մուշվաբօրու կէօնտէրմիշ իսէ տէ, իզի թօղու պուլունամամըշ տըր։

Կիրիտ սուլարընտա պիր եէլքէն կէմիսինին պիր իթալիա զըրհլըսը թարաֆընտան պաթըրլտըզընը էվվելճէ եազըմըշ իսի։ Քիւչիւք պիր հաճմատա պուլունան մէզքիւր եէլքէն կէմիսի՝ եէրաբէթրա եազընընտա գարաեա եանաչմագ իւզրէ իքէն, իթալիա զըրհլըսը գօմանտանը տէնիզ քէնարընտան ուզագլանմասընը էմր իլլէմիշ, վէ սէֆինէ թալիֆէլէրի պու էմրէ իթաաթ իտէճէքլէրի եէրտէ զըրհլը իւզէրինէ աթէշ իթմէեէ պաշլամըշլար տըր։ Պունուն իւզէրինէ զըրհլըտան մուզապէլէ օլունարագ, պիր գաչ կիւլլէտէ կէմի պաթըրըլմըշ տըր։

Կէմիտէ պուլունանլար եիւզէրէք սահիլէ չըգմըշլար, վէ տէրհալ ֆիրար իթմիշլէր տիր։ Օէֆինէնէն հանկը տէվլէթ պայրաղը համիլ օլտուղունու անլամագ գապիլ օլամամըշ տըր։

ԵՈՒՆԱՆ

Ռուսիանընը Ագտէնիզ ֆիլօսու զօմանտանը ամիրալ Սգրիտլօֆ՝ Ադինաեա ազիմէթլէ, տօղրուճա սէրաեա կիթմիշ, վէ բրէնսէս Մարին տէվրէի վէլատէթի միւնասիպէթիլէ իճրա օլունան ամինի բուհանիտէ հազրը պուլունմուշ Ադինտէն սօնրա, գրալ թարաֆընտան գապուլ օլունուպ, միւլազաթ պիր սաաթտան զիեատէ սիբմիշ տիր։ Ամիրալ՝ Զարընը պիր մէքթուպը ժախսուսընը գրալա, վէ Զարիցանընը պիր մէքթուպընը տախի ֆրալիցաեա լթագտիմ իթմիշ տիր։ Ամիրալը զէվճէսի տէ եազընտա Ադինաեա կէլէճէք տիր։

Եունան հիւքիւմէթի թարաֆընտան տէվլէթի Օսմանիէեէ թէտարեէ օլունաճագ թաղմինաթը հարպիեէ իչին ազտը իգթիզա իտէն իսթիլգրազ՝ պու տէֆա Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա վէ Ռուսիա թարաֆընտան սուրէթի զաթիեէտէ թէէմին իտիլմիշ տիր։ Իսթիլգրազը շարթլարը հէնուզ կիզլի թուլթուլմազտա օլուպ, շիմտիեէ զատար Ամանսար թարաֆընտան պու պապտէ վէրիլէն մալիմաթ տօղրու տէյիլ տիր։

Ադիրէն պիւեիւք էյլիլիր, գրալը զինարէթտէն սսնրա ըէիսի վիւքէլա Մ. Զարիմս իլէ տէ կէօրիշմիշլէր տիր։

Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա վէ Ռուսիա սէֆիրլէրի պու միւլազաթտա իսթիգրազ հազգընտա վէքեալէթլէրինի թէքրար պէեան իթմիշլէր տիր։ Եունան հիւքիւմէթի՝ մէզքիւր տէվլէթլեր նէզարինտէքի էյլիլերի վասթասընա հէր պիրինէ այրը այրը այզը թէյէքքիւրաթ իթմիշ տիր։

Եունան մալիեէ նազըրը՝ ումուրը մալիեէ հազգընտաքի լահիաեր՝ Մէճլիսի մէպուսանա թագտիմ իթտիկի սըրատա, շու սէօզլէրի սէօյլէմիշ տիր։ «Միւսալէհա լչին թէվասսիթ իտէն տէվլէթլէրին մուրախասլարընը մուավէնէթիլէ, մուգատտէմաթը ուուլհիեէնին ջնճի մատտէսինէ թէվֆիգէն թանզիմ օլունան լահիաեր՝ իշթէ մէճլիսին նազարը տիգգաթընա արգ իտիեօրում։ Գու լահիա՝ էսկի պօրճլար հազգընտա ագտ օլունուպ, մուազզամ տէվլէթլեր թարաֆընտան թատտիգ գրընան լահիաեը տախի չամիլ տիր։ Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա վէ Ռուսիա՝ թազմինաթը հարպիեէ մուգտպիլինտէ ագտ օլունաճագ և միլեօն լիրալըգ իսթիգրազ իլէ թէ կատ Օսմանիեէտէն զարարտիտէ օլանարա վէրիլէճէք թազմինաթ իչին էլզէմ օլան 100 պին լիրա վէ 1897 պիւտճէսի աչըզընը գարաթմազ վէ 1898 սէնէսի իհթիեաճաթընա գարշըլըգ թէչքիլ իլլէմէք իւզրէ, պաշգաճա 20 միլեօն ֆրանգլըգ իսթիգրազ իչին քէֆալէթ իտէճէքլէրինի պիլտիրմիշլէր տիր։ Մէզքիւր տէվլէթլեր՝ պու պապտէ թէպլիղաթը ըէսմիեէտէ պուլունմուշ օլմազլէ պէրապէր, իսթիգրազ ազտընտաքի տիկէր մալիմաթ հէնուզ կիզլի թութուլտուղունան, օլ պապտէ մալիմաթ վէրմէեէճէեիզ։ Գու պապտէ շիմտիլիք չու դատարընը պէեան իտէպիլիրիմքի, մէզքիւր իսթիգրազ իչին ըէսէլմալ թէէտիեաթը տախի վուգու պուլաճագ, վէ իշ տէվլէթին քէֆալէթիլլէ ագտ իտիտիկինէ պինաէն, ֆախզ զաեէթ միւթէտիլ օլաճագ տըր։ Գու մուվաֆֆագըյեէթ՝ իլերիսի իչին միւսահատ իւմիտլէրէ հազգ վէրտիրիեօր։ Էհէմմիեէթի մանէվիեէսի՝ էհէմմիեէթի մատտիեէսինտէն զիեատէ տիր։»

ԵՈՒՆԱՆ ԳՐԱԼԸ ԵՕՐԿԻՕՍ

Ռուսիա Զարը իլէ Ինկիլթէրրա գրալիցասը վէ Ալմանիա իմբէրաթօրու՝ Եունան գրալընա պիրէր թէլէկրաֆ քէշիտէ իտէրէք, քէսպի աֆիեէթ իթմիշ օլմասընտան տօլաեը գրալը միւշարիլէյհի թէպրիք իլլէմիշլէր տիր։

Ադինատա պուլունան պիր չօգ տիբլօմաթլար վէ էրպապը սիեասէթ հազը օլտուգլարը հալտէ չէհրի մէզքիւրը ուլու քիլիսէսինտէ վէ Եունանիսթանընէքսէը չէհիրլէրի քիլիսէլէրինտէ թէշէքքիւր տուալարը օգունուպ, բէք չօգ էհալիտէ մէզքիւր քիլիսէլէրտէ արլէի գրալի իշին տուա իմմիշլէր տիր։

Բազար կիւնիւ էօյլէն թասմընտան սօնրա, արլէի գրալի արապա իլէ կէզմէեէ չըգտըրընտա, էհալի թարաֆընտան թէվճճիւհքեարանէ նիւմայիշլէր վուգու պուլմուշ տուր։

Մէմալիքի էճնէպիեէտէ տախի պու պապտէ պազը ասարը թէ վէճճիւհ իպրազ օլունարագ, Ֆրանսա խարիճիեէ նազըրը՝ Բարիտէ Եունան սէֆիրինին խանէսինի զիեալէթ իթտիկի կիպի, Ադինաքի Ֆրանսըզ սէֆիրինէ տէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իտէրէք, Ֆրանսըզ հիւքիւմէթինին թէպրիքեաթընը Եունան հիւքիւմէթինէ թէպլիղ իթմէսինի թավսիեէ իլլէմիշ տիր։

Բազար իրթէսի սապահը տախի Բարիսին Պիկէ սօգապընտաքի Ռում քիլիսէսինտէ պիր թէշէքքիւր տուասը իճրա իտիլէրէք, պունտա խարիճիեէ նազըրը Մ. Հանօթօ, բրօթօգօլ բէիս մուավինի Մ. Մօլար վէ բէիսի ճիւմհուր Մ. Ֆելիքս Ֆոր թարաֆընտան վէքեալէթէն պիր մէմուրու մուասուա հազըր պուլունմուշլար տըր։

Երդնան մէմալիքինին հէր թարաֆընտան վէ մէմալիքի էճնէպիեէտէ միւխթէլիֆ Եունանիլիք մէրքէզլէրինտէն Եունան սէրաի գրաբինէ թէպրիք թէլէկրաֆլարը վիրուտ իմմէքտէ պուլունտուղու կիպի, Եունանտա միւխթէլիֆ շէհիրլէր պէլէտիեէ հէյեէթլէրի՝ գրալա խիթապէն մուհապպէթ վէ թէվճճիհի միպէյեին մազպաթալար թանզիմ իմմէքտէ տիրլէր։

Եունան մէճլիսի մէպուսանը, գրալը միշարիլէյհէ թագտիմ օլունմազ իւզրէ, թէպրիքեաթը հավի պիր մազպաթա գարարլաշտըրըմըշ տըր։

ԱԼԷԱԹՃԵԱՆ Տ. ԳՐԻԳՈՐԻՍ ՍՐԲԱԶԱՆԸՆ ՍԻՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԼԸՂԸՆԱ ԻՆԹԻԽԱՊԸՆԸՆ ՃԷՍԽԻ

Խառն ժողով չըգան ճուժատա կիւնիւ Գալաթա Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսի խորհրդարանընտա Բաթրիգ Օրմանեան Ամեն. Տ. Մաղաքիա Սրբազան հազրէթլէրինին նախագահութիւնը, վէ Տատեան տէվլ. Յարութիւն բաշա հազրէթլէրինին Ատենապետութիւնը թահթընտա ագտը իճթիմա իտէրէք, սաաթ Ղտէ մէճլիս քիչատ իտիլմիշ տիր։

Կրօն. ժողով ազտընտան հազը պուլունանլար

1. Տ. Գրիգորիս Արք. Յովհաննէսեան
2. Տ. Վահրամ եպիս. Մանկունի
3. Տ. Գաբրիէլ Ծ. Վրդ. Ճէվահիրճեան
4. Տ. Յովսէփ Ծ. Վրդ. Այվազեան
5. Տ. Յովհ. քահանայ Շահպազեան
6. Տ. Կարապետ քահ. Սանտալճեան

Բաղ. ժողով ազասընտան հազը պուլունտնլար

1. Յարութիւն բաշա Տատեան
2. Սահակ » Ալանեան
3. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան
4. Տիգրան » Եուսուֆեան
5. Տիգրան » Տէր-Ներսէսեան

6 · Գրիգոր » Գարակէօզեան
7 · Յեպուհ » Տէմիրճիպաշեան
8 · Մկրտիչ » Ասատեան
9 · Գրիգոր » Խտրեան
10 · Մինրան » Սէթեան
11 · Իլիաս » Զալեան

Էվվէլա իճթիմաը ախիրին՝ Օրակարգ տաքի պիրինճի մէսէլէեէ միւթէալիգ օլան զապթնամէսի գըրտաթ վէ թասդիգ օլունմուշ տըր.

Պատէհու Ամենապետ բաշա՝ Օրակարգ տաքի ռուհանի մէսէլէնին, եանի Սիս Կաթողիկոսուղու մէսէլէսինին սէրիան հալը ու թէավիեէսի լազըմ կէլտիկինի պէեան իլլէմիշ օլմաղլէ, պու միւնասիպէթլէ Ալէքսանճեան Գեր. Տ. Գրիգորիս Սրբազանընը՝ օլ պապտէ մագամը ալիեէ թագտիմ իլմիշ օլտուղու իսթիտանամէնին սուրէթի օլան պիր թահրիրաթ գրաթ օլունմուշ տուր.

Ալէքսանճեան Սրբազան՝ Բաթրիգխանէ գուեուտանընտա տէրճ օլունմաղ իւզրէ, թահրիրաթը մէզքիւրէյի իրսալ իլմիշ իսէ տէ. թահրիրաթը մէզքիւրէնին՝ մէճլիս գուեուտանընտա գայտ օլունմասը միւնասիպ կէօրիւլմէմիշ, վէ եալընըզ հուզուրը մէճլիստէ գրաթըյլա իքթիճա օլունմուշ տուր. Պատէհու ճիսմանի վէ ռուհանի ազալար միւնավէպէլէն իրատը քէլամ իտէրէք, էվվէլա Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆէնտի՝ ուժուրի պիր միւթալէատա պուլունտուգտան սոնրա, էգճիւմէ Սիսին թեմական 37 վեղարաւորլարտան եալընըզ Ղոնին ինթիխապ իշթիրաք իմտիքլէրինի, վէ Սիս եպիսկոպոսլարընան հէր նէ գատար Զոր նամզետ ճէավէլինէ տէրճ օլունմուշ իտի իսէ տէ, անլէրտէն հիչ պիրինին ինթիխապ իշթիրաք իմմէսիքլէրինի պէեան իմմիշ օլմաղլա, Յովհաննէսեան Գեր. Տ. Գրիգորիս Սրբազան՝ Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ.նէ ճէվապէն, ինթիխապ զէմանընաքի զայրի միւսաիտ ահվալի զիքր իմմիշ, վէ մէսէլէնին հալը ու թէավիեէսի խուսուսընտա թէտպիրլէր թէքլիֆ իլլէմիշ տիր.

Եուսուֆեան Տիգրան էֆ. պու պապտէ պագը իմիրազաթ տէրմիեան իմմիշ օլուպ, պունա տա Մանկունի Գեր. Տ. Վահրամ Սրբազան ճէվապէն՝ կէչմիշ ահվալ հազընտա մուֆասսալ պիր նութգ իրատ իմմիշ տիր.

Ասլանեան Ստեփան բաշա՝ Տ. Վահրամ Սրբազանա ճէվապ վիրէրէք, սոն կաթողիկոս ինթիխապընտա սուի իսթիմալաթ վուգուպ պուլտուղունու տէրմիեան իմմիշ իսէ տէ, Տ. Վահրամ Սրբազան՝ պունա ճէվապէն, զաթէն պաշգա մուհիմ ինթիխապաթնա տա սուի իսթիմալաթ վուգուպ պուլտուղունու տէրմիեան իմմիշ օլտուղունտան, Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի՝ պու իրմատան բէք միւթէասիր օլաբաղ, պագը իմիրազաթ տէրմիեան իմմիշ, վէ Տ. Վահրամ Սրբազանընը սէօզիւ՝ Քաղ. Ժողով ազասը թարաֆընտան սուի զանն թէլազգը օլունմուշ տուր.

Պատէհու Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ. սոն պիր մէզալէ իրատ իտէրէք, պիր բանաձեւ (թէքլիֆնամէ) վասըթասըյլա մէսէլէեէ նէթիճէ վիրմիշ տիր. Պունա մուգապիլ մուխալիֆ թարաֆտան տա Տ. Գրիգորիս Սրբազան՝ տիկէր պիր բանաձեւ թագտիմ իլլէմիշ տիր.

Պու իքի բանաձեւ՝ այրը այրը գրաթի օլունտուգտան սոնրա, կրօն. վէ Քաղ. Ժողովաբ՝ նիզամնամէի միլլինին 88ինճի մատտէսի մուճիպինճէ, Նորատունկեան բանաձեւ մի, եօղսա Յովհաննէսեան բանաձեւ մի տէյի այրը այրը գուրաեա գօյմուշար տըր.

Յովհաննէսեան Տ. Գրիգորիս Արք եպիսկոպոսըն բանաձեւինին մէալի ամիտէքի տիր.

«Յետաձգել խնդրոյն նկատառումը և Կիլիկիոյ թափուր վիճակներու տեղապահներ նշանակելու տալու համար Կաւսեր. Կառավարութեան մօտ հարկ եղած դիմումը ընել.»

Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ.նին բանաձեւինին մէալի տէ աթիտէքի տիր.

«Բեկանել ընտրութիւնը և տեղապահ մը նշանակելով զրկել անդ՝ հարկ եղած կարգադրութիւնները ընել յետոյ ընտրական նախապատրաստութեանց ձեռնարկելու.»

Մէզքիւր խէֆի գուրատա, Քաղ. Ժողով ազալարը իմթիֆագէն վէ կրօն. Ժողով ազասընտան տա Հիւ՝ Նորատունկեան բանաձեւինի, վէ Զեպիսկոպոսլարտա Յովհաննէսեան բանաձեւինի գապուլ իմմիշլէր տիր.

Գուրա մէսէլէսի խիթամ պուլարագ, Ալէքսանճեան Գեր. Տ. Գրիգորիս Սրբազանընը Կիլիկիա Կաթողիկոսլըղընա ինթիխապը պէօյլէճէ ֆէսիր օլունտուգտան սոնրա, պիր Կաթողիկոս Տեղապահը վէ պիր գործագիր եպիսկոպոս ինթիխապը թէքլիֆլէրի տէրմիեան օլունմուշ, վէ պու քէրրէ պիթաբաֆ պիր բուհանի օլմագ իւզրէ Ս. Երուսաղէմ Միաբանլարընտան պիր եպիսկոպոսըն ինթիխապը զիքր օլունմուշ տուր.

Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ. մէզքիւր Միաբանութիւնտան Խապաեան Գեր. Տ. Սահակ վէ եա Գեր. Տ. Մամբրէ Սրբազանլարը թէքլիֆ իմմիշ տիր. Ստեփան բաշա՝ Տ. Սահակ Սրբազանընը՝ Ս. Երուսաղէմ Լուսաբարապետի օլմասը հասէպիլէ միւմայիէյհին նասպը միւմքին օլմատըղընը տէրմիեան իմմիշ իսէ տէ, Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի՝ միւմայիէյհ Տ. Սահակ եպիսկոպոսընն նասպը միւմքին օլտուղունու, զիրա Ս. Էջմիածին Կաթողիկոսընընն սոն ինթիխապընտա տախի միւմայիէյհ Տ. Սահակ Սրբազանընը՝ Ս. Երուսաղէմ Միաբանութիւնը թարաֆընտան պատգամաւոր թայէին օլունտուղունու զիքր ու պէեան իմմիշ տիր.

Պունուն իւզերինէ էքսէրիեէթի արա իլէ իմիլաֆ հասրլ օլարագ, Խապաեան Գեր. Տ. Սահակ Սրբազան՝ Կիլիկիաեա Կաթողիկոսական Տեղապահ (գայմագամ), վէ Կաթողիկոս ինթիխապընընը իճրասընա մէմուր (գործադիր) թայէին օլունմուշ տուր.

Պատէհու Պապը Ալինին թէզքէրէլէրինէ վէրիլէճէք ճէվապընը թանզիմինէ գաբար վէրիլմիշ տիր.

Պալէատէ թարիֆ օլունան բուհանի մէսէլէ հալը օլունուպ պիթ. տիքտէն սոնրա, Յարութիւն բաշա՝ մէճլիստէն կիթմիշ, վէ Օրակարգ տա պուլունան տիկէր մէսէլէյը թահթը միւզաքէրէեէ ալընմըշ տըր.

Սահմանագրութիւնը թատիլի մէսէլէսինէ տէվամ օլունմասա վէ պունու տախի սէրիան հալը ու թէավիեէ իմմէկէ գարար վէրիլմիշ տիր.

Սիվաս Առաջնորդը Թահմիսճեան Գեր. Տ. Պետրոս Սրբազան՝ 48 սէնէտէն պէրու կէրէք փոխ. Առաջնորդլուգ վէ կէրէք Առաջնորդլուգլա իլգա իմտիկի խրտէմաթը զիքր իտէրէք, եսպապը մուճիպէ իլէ մէզքիւր Առաջնորդլուգտան իսթիֆասընը կէօնտէրմիշ օլմաղլա, Խառն Ժողով՝ միւմայիէյհ Տ. Պետրոս Սրբազան իլէ կէօրիւշիւպ իսթիֆասընը կէրի ալտըրմասընը Բաթրիգ հազրէթլէրինէ թավսիեէ իլլէմիշ տիր.

Մէճլիս՝ սաաթ 11տէ տաղըլմըշ տըր.

ԳԵՂԵՑԻԿ ԽՕՍՔԵՐ

ԵՒ

ՕԳՏԱԿԱՐ ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մարդուս մարմինը փոյի կը դառնայ, այլ հոգին կ'ապրի իւր գործոցը մէջ.

— Շատախօսութիւնը միայն թուլամակին արժանիքը կը բարձրացնէ.

— Ինչ որ չ'գար տարուան մը մէջ. կրնայ հանիլ վայրկեանի մը մէջ.

— Վայելեմք ինչ որ ունիմք առանց բաղդատութեան դնելու, երբէք երջանիկ չ'պիտի լինի նա, որ աւելի մեծ երջանկութեան գաղափարը կը վշտակրէ.

— Երբ Արիստոթի հարցուցին թէ՝ ի՞նչ բան է գեղեցկութիւնը.— «Կուրաց Թողունք այդ հարցումը» պատասխանեց.

— Ամէն նեղութիւն՝ իւր յայնութիւնն ունի.

— Ամէնէն աւելի սիրուն և օգտակար ընկերն է՝ ընտիր գիրք մը.

— Մի նայիր խօսողին, նայէ խօսածին.

— Ճանցաւորին բարեխօսը՝ իւր խոստովանութիւնն է.

— Մարդուս խաղաղութիւնը՝ իւր լեզուն բռնելուն մէջ կը կայանայ.

— Սուրբ ըլլալը բացառութիւն է, իսկ արդար ըլլալը՝ օրէնք.

— Բուն մեծութիւնը համեստութեան մէջ է.

— Իմաստութեան նշանախէցն իսկ չունի այն, որ ի սրտին չկրեր երկիւղ Նոխառն.

— Համարձակախօս եղիր, բայց ոչ երբէք լրբախօս.

— Լաւ է որ մարդ իւր զաւակաց հարստութիւն թողելու չ'հետամտի, բայց տայ սրտի, մտաց ու կամաց խիստ խնամեալ կրթութիւն.

— Ցոյժ ազդեցիկ խրատը՝ բարի օրինակն է, որ պէտք է միշտ տեսնուի ծնողաց, դաստիարակաց, խոստովանահարց, քարոզչաց, հրապարակագրաց և արհեստից վարպետներու վրայ.

— Նախնի բարոյագէտք իրաւամբ ըսած են թէ՝ շատ աղէկ է իմաստուն մարդու հետ քար կրել, քան թէ տխմարի հետ՝ բազմախորտիկ սեղանի վրայ ճաշ ընել.

— Եթէ գաղտնիքդ տաս՝ արիւնդ տուած կը լինիս.

— Բարեաց յարկը մարդ չ'գիտեր, երբ ներկայ է, բայց այն ատեն կը գիտնայ, երբ կորսնցնէ.

— Ներողութիւնը՝ ազնուականաց բ՝ուրթիւնն է.

— Մարդս՝ յաջողութեան ժամանակ՝ ծառի մը կը նմանի, որոյ չուրջ են մագիկ այնչափ ատեն որչափ որ տեւէ նորա պտուղը.

— Մեծ գործերը՝ մեծ ջանքերով կը պսակուին.

— Գործուած չարութեան դէմ նախ և յառաջ խիզճը կը բողոքէ.

— Դրամը սիրելի է, գիտութիւնը՝ հրապուրիչ, բայց առողջութիւնը անման գերազանցութիւն մը ունի անոնց վրայ, զի առանց վերջնոյն՝ դրամն ու գիտութիւն անարժէք կը մնան.

— Կեղծաւոր մարդուն սիրտը պղտոր ջրոյ կը նմանի, որոյ յատակը չ'տեսնուիր.

— Երջանիկ է այն միայն, որ խաղաղ սիրտ ունի, և գոհ է վիճակէն.

— Մեղաց դեղթափներն են՝ զղջումն և աղօթք.

— Իրաւունքը՝ լապտեր մ'է, զոր իւրաքանչիւր ոք ի ձեռին ունի, և որ իւր բոլոր լոյսը կը ձգէ այլոց թերութեանց վրայ.

— Ամբարտաւանութիւնը բարոյական դժուարաբուժելի հիւանդութիւն է.

— Զանա՝ կրթեալ մանաւանդ աղջիկ զաւակդ համեստութեան մէջ, որ իրեն համար միակ արժանաւոր օժիտն է.

— Դիմացինիդ խօսքը բնաւ մի՛ ընդմիջեր, զի մեծ անքաղաքավարութիւն է.

— Շատ աղէկ է որ մարդ ազգային պաշտօն բնաւ չ'ընդունի, քանի թէ խղճմտութեամբ և օգտակարապէս չ'վարէ զայն. և գործածելով «խաթեր» համար պաշտօնեայներ, նիւթապէս ու բարոյապէս մեռաս է.

— Մարդ ինչ ոգւով որ կը պաշտպանէ իւր անձին շահը, նոյն ոգւով և քիչ մը ալ աւելի պարտի պաշտպանել ու խնամել ազգի շահն, երբ գտնուի ազգային որևէ պաշտօնի մէջ.

— Դէմք՝ հոգւոյ և մարմնոյ պատկերին ճշմարիտ հայելին է.

— Բարի գործքերը զանգակներու պէս բարձրաձայն կը հնչեն երկնքի մէջ.

— Համբերութիւնը սիրելի է երեխայի մէջ, գովելի՝ երիտասարդի մէջ և ամէն տարիքի մէջ նա գեղեցիկ է.

— Այն գեղեցկագոյն յաղթանակը, զոր մարդ կրնայ ունենալ իւր անցին վրայ՝ խշնամւոյ մը ներելն է.

— Պղատոն երբ լսեց թէ այլք դէշ կը խօսին իւր վրայ.— «Հոգ չէ, ըսաւ, պիտի աշխատիմ այնպէս կենցաղավարիլ, որ ոչ ոք հաւատայ անոնց.»

— Արդարասէր մարդը՝ աշխարհային խօսք ու զրոյներէն բարձր է դանգնած և կը թագաւորէ ամէն եղելութեանց վրայ. ամէնքը անոր կը հպատակին, իսկ նա ինքը կը հպատակի միայն միակ Աստուծուն.

Հաւաքեց

Ռ. Ս. ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

Ս. Երուսաղէմ.